

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 110

I brev af 6. december 2024 har udvalget efter ønske fra Mai Villadsen (EL) stillet mig følgende spørgsmål:

10. januar 2025
Sagsnr.: 24/38565

Alm. del – spørgsmål 110:

Vil ministeren sende en oversigt over den offentlige udgift forbundet med at gøre mad gratis i alle daginstitutioner?

Svar:

Det er lagt til grund, at der med indførelse af gratis mad forstås, at kommunerne forpligtes til at tilbyde et gratis sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner under den kommunale forsyning (kommunale, selv-ejende og udliciterede daginstitutioner samt institutionslignende puljeordninger) og privatinstitutioner.

Efter dagtilbudsloven skal alle børn i daginstitutioner have et sundt frokostmåltid hver dag. Kommunerne kan i dag vælge at tilrettelægge frokosten på to måder.

Frokosten kan enten indgå som en del af 'dagtilbudsydelsen' (model 1). Her indgår udgiften til frokostmåltidet i prisen for daginstitutionspladsen, og forældrene kan ikke fravælge frokostordningen. Kommunen betaler ved denne frokostordning minimum 75 pct. af udgiften til frokosten, og forældrene maksimalt 25 pct.

Kommunen kan alternativt beslutte, at forældrene betaler særskilt for frokosten ud over den pris, som forældrene betaler for daginstitutionspladsen (model 2). Forældre kan her betale op til 100 pct. af udgifterne til frokosten, og forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i en daginstitution har efter nærmere regler mulighed for at fravælge frokostmåltidet i daginstitutionen eller i enheden minimum hvert andet år.

Forældre kan efter nærmere regler søge om helt eller delvist økonomisk fripladstilskud til at nedbringe udgiften til dagtilbudspladsen og frokostmåltidet, ligesom der gives søskendetilskud.

En konsolideret vurdering af udgifterne forbundet med at tilbyde gratis sund frokost hver dag vil forudsætte fastlæggelse af en konkret model for ordningen.

I det følgende opstilles et regneeksempel baseret på kommunernes budgetindberetninger for 2024 vedrørende frokostordninger i daginstitutioner.

Det lægges til grund, at dagtilbudslovens nuværende krav om, at frokostmåltidet skal følge de til enhver tid gældende officielle danske anbefalinger for kost til børn i den relevante aldersgruppe, videreføres. Det er endvidere lagt til grund, at alle børn tilbydes et gratis måltid, og at omkostningerne pr. gratis frokostmåltid svarer til den gennemsnitlige omkostning pr. frokostmåltid i daginstitutioner i dag.

For børn, der i dag får frokost efter model 2, er det antaget, at de kommunale merudgifter vil svare til den samlede forældrebetaling for de børn, der i dag modtager frokost efter modellen.

For så vidt angår børn, der får frokost som en del af 'dagtilbudsydelsen' (model 1), har ministeriet ikke oplysninger om prisen for frokostmåltidet. Beregningen er derfor baseret på en antagelse om, at den kommunale merudgift forbundet med et gratis frokostmåltid vil svare til den gennemsnitlige pris pr. frokostmåltid i daginstitutioner, jf. den beregnede udgift til frokost efter model 2, fraregnet den kommunale andel af udgiften til frokostmåltidet.

For så vidt angår de daginstitutioner eller enheder, hvor frokosten er fravalgt (model 2), og forældrene f.eks. selv medbringer madpakke til børnene, er det antaget, at der fremadrettet tilbydes gratis frokost, og at prisen for frokost vil svare til den beregnede udgift i kommunen til frokost efter model 2.

I beregningerne er der taget højde for konsekvenserne af økonomisk fripladstilskud og søskendetilskud. Der er ikke beregnet udgifter til tilbageløb og adfærd.

Med ovenstående antagelser kan de samlede merudgifter ved at tilbyde et gratis frokostmåltid regneteknisk opgøres til ca. 1,8 mia. kr. årligt (2025-pl).

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye